



EFSA-rapport: Nefyto, Plantum en LTO pleiten voor een uniforme Europese aanpak in het belang van de bij

In een rondetafel-conferentie, georganiseerd op 22 januari jl. door Nefyto, Plantum en LTO spraken een 40-tal stakeholders over de risico's voor bijen bij het gebruik van zaaizaad, behandeld met neonicotinoïden. Aanleiding was het EFSA-rapport dat vorige week verscheen en waarin de risico's voor bijen bij het gebruik van imidacloprid, thiamethoxam en clothianidin als zaadbehandeling opnieuw zijn geëvalueerd. De Europese Commissie had de European Food Safety Authority (EFSA) daartoe opdracht gegeven. EFSA concludeert dat er lacunes zijn in kennis, waardoor risico's niet zijn uit te sluiten. Daarnaast stelt EFSA vast dat gebruik van deze stoffen in niet-bloeiende gewassen in ieder geval veilig is.

Toelatinghouders van de drie stoffen Syngenta en Bayer brachten in hun presentatie naar voren dat de EFSA-beoordeling heeft plaatsgevonden met een nieuwe, nog niet door de EU vastgestelde toetsmethode. De daarvoor benodigde studies ontbraken dan ook in de dossiers. Ook wezen de toelatinghouders er op dat veel andere kennis (zoals monitoringsstudies) niet is meegenomen in de evaluatie, noch alle maatregelen die al genomen zijn om risico's te beheersen. Het gebruik van deze zaadbehandelingsmiddelen is in Nederland gebonden aan strenge eisen, bijvoorbeeld om verwaaien van stof bij het zaaien tegen te gaan.

Plantum gaf aan dat zaadbehandeling een enorme milieuwinst oplevert ten opzichte van andere gewasbeschermingstechnieken, zoals spuiten. "Waar het gewasbescherming betreft zal het wegvallen van zaadbehandeling met neonicotinoïden ons 20 jaar terugzetten in de tijd", aldus de spreker namens Plantum. Plantum benadrukte dat de behandeling van zaad plaatsvindt in hoogtechnologische en uiterst professionele bedrijven. Verder stelde de zaadsector dat een aanpak vooral ketengericht en Europees moet zijn.

LTO onderstreepte tijdens de rondetafel-conferentie het belang van zaadbehandeling voor een geïntegreerde, duurzame gewasbescherming en wees op de afwezigheid van risico's voor bijen bij de meeste voor Nederland belangrijke zaaizaadtoepassingen, zoals in suikerbieten en de in kassen gezaaide groentezaden voor de opkweek van diverse sla- en koolplanten. Verder gaf LTO aan dat bij zaadbehandeling zelden aanvullende bespuitingen nodig zijn en dat dit voordeel oplevert voor het milieu, de bijen en de portemonnee van de boer en tuinder. Ook benadrukte LTO het belang van een Europese aanpak om waar nodig risico's verder te beperken.

Uit de presentatie van Nefyto kwam naar voren dat de diverse toelatinghouders "stewardship programma's" hebben om bijengezondheid te stimuleren. Ook werd duidelijk dat de industrie bezig is met de ontwikkeling van specifieke bestrijdingsmiddelen tegen de voor bijen schadelijke varroamijt. De Nefyto-spreker sloot af met een pleidooi voor een juiste focus in de bijendiscussie.

In de discussie die volgde werd onder andere gesteld dat ook andere wetenschappelijke publicaties niet meegenomen zijn in de EFSA-evaluatie en dat het belangrijk is dat tijd gegeven wordt om zo nodig aanvullend onderzoek te doen om dossiers aan te vullen en alternatieven te ontwikkelen om de gewassen waar een potentieel risico is, te beschermen. De discussie leverde geen consensus op, hetgeen - gezien de diversiteit van achtergronden en belangen van de stakeholders - ook niet in de verwachting lag. Uit de grote opkomst en de goede uitwisseling van informatie en argumenten leiden de organisatoren echter wel af dat het initiatief voor het rondetafelgesprek door alle partijen is gewaardeerd.



De organisatoren komen tot de conclusie dat het EFSA-rapport geen aanleiding geeft tot overhaaste beslissingen. Het is wel belangrijk dat de toetsmethode door EU-lidstaten wordt vastgesteld en dat vervolgens verder onderzoek wordt gedaan om waar nodig de dossiers aan te vullen. Tot slot pleiten de organisatoren ervoor om, in het belang van de boer, bij en maatschappij, eventuele acties naar aanleiding van het EFSA-rapport Europees op te pakken.

Naschrift: ten tijde van het rondetafelgesprek waren de Kamerbrief van Staatssecretaris Dijksma en het Ctgb-advies over de EFSA-herevaluatie neonicotinoïden d.d. 22 januari 2013 nog niet beschikbaar. De inhoud daarvan is dus niet bekeken en bediscussieerd.

Voor meer informatie:

Jo Ottenheim, Nefyto; 06 10183216
Gea Bouwman, Plantum; 0182 688668
Jaap van Wenum, LTO; 06 20588934